

Cena **15** gr.

Dziś **12** stron

KURJER POWSZECHNY

WYCHODZI CODZIENNIE RANO

Redakcja i Administracja:
Kraków, Rycki 6. t. n. tel. 120-76.
Lwów, Mochnackiego 1. 45
Telefony 253.79, 292.48, 246.34.

REDAKTOR NACZELNY JAN MATYASIK

P.K.O. 503.750

PRENUMERATA
z dostawą do domu (roznosiocielem lub
poztą) miesięcznie 4 zł.
bez dostawy tj. przy odbiorze w kana-
torach wydawn. miesięcznie 3.50 zł.

Rok VIII.

Kraków-Lwów, czwartek 18 kwietnia 1935

Nr. 107 ABC

Pogłoski o zmianach w rządzie

WARSZAWA, 17. 4. (Tel. wł. G.).
Dziś przyjęty był na Zamku przez Prezydenta Rzplitej były minister przemysłu i handlu, inż. Kwiatkowski. Z wizytą tą łączona jest w kołach politycznych przypuszczenie, że *podczas rozmowy Prezydenta z p. Kwiatkowskim poruszona była sprawa stworzenia stanowiska wicepremiera spraw gospodarczych, które miałby objąć były min. Kwiatkowski.* Koncepcja ta wysuwana była podczas ostatniego przesilenia gabinetowego, które wszakże ograniczone zostało jedynie przez zmianę na stanowisku premiera. Mimo to utrzymuje się ogólne przekonanie, że *w niedługim czasie nastąpią pewne dalsze zmiany.*

Sala posiedzeń Sejmu będzie przebudowana

WARSZAWA, 17. 4. (Tel. wł. G.).
Po nadzwyczajnej sesji sejmowej ma się odbyć dość *gruntowna przebudowa sali sejmowej*, odznaczającej się, jak wiadomo, fatalną akustyką. Wyłoniona specjalna komisja dla poprawienia błędów sali postanowiła polepszyć akustykę w ten sposób, iż *pod stropem zawieszona będzie materja jedwabna, która przygłuszy szkodliwy pogłos przemówień z trybuny.* W ten sposób widok sali sejmowej będzie robił wrażenie zebrań pod namiotem.

„Izwiestia“ krytykują taktykę Anglii

MOSKWA, 17. 4. (PAT). „Izwiestia“ zamieszczają artykuł o konferencji w Stresie, pisząc: „Nigdy jeszcze angielska opinia publiczna nie wykazała tyle *sprzeczności w dziedzinie polityki zewnętrznej*, jak w ostatnim czasie. Główną ideą, do której dąży się w Anglii jest *zyskać na czasie* i nie dopuścić do stworzenia sytuacji, któraby uczyniła niemożliwą *nowe próby porozumienia się z Niemcami.* Germanofile angielscy nie ośmielili się *zaprotestować przeciwko polityce zbliżenia francusko - sowieckiego* i skierowali wszystkie swe wysiłki, aby nie dopuścić do zamknięcia drzwi, przez które będzie można *wprowadzić Niemcy zpowrotem do Ligi Narodów* i osiągnąć porozumienie z nimi.

„Izwiestia“ przy końcu zauważają, iż właściwie chodzi tylko o to, czy Niemcy chcą *rzeczywiście porozumienia pokojowego*, czy też jest to ich manewr.

Twórcy nowej Konstytucji otrzymają najwyższe odznaczenie

WARSZAWA, 17. IV. (Tel. wł. G.).
Jak słycać bezpośrednio po ogłoszeniu nowej ustawy konstytucyjnej, autorzy mają być *udekorowani najwyższymi odznaczeniami państwowymi.* Obecny premier Sławek ma otrzymać order „Orła Białego“. Odznaczenie mają również otrzymać referent projektu ustawy konstytucyjnej w Sejmie, pos. Car, prezes komisji konstytucyjnej Sejmu pos. Makowski i referent projektów w Senacie sen. Roztworowski.

Udzielenie tych odznaczeń będzie możliwe po wejściu w życie nowej konstytucji, gdyż w tekście jej niema zakazu udzielania orderów posłom i senatorom. Art. 43 nowej konstytucji wymieniając

czego poseł lub senator nie może otrzymać od rządu mówi jedynie o koncepcjach, dostawach, oraz korzyściach osobistych, nie wspomina natomiast nic o orderach. Ponieważ nowa ustawa konstytucyjna przewiduje, iż wchodzi w życie z dniem ogłoszenia, zatem przepisy jej zaczęłyby obowiązywać po ogłoszeniu już w stosunku do wszystkich władz państwowych, a zatem i w stosunku do obecnych posłów i senatorów.

Co do daty ogłoszenia nowej konstytucji to w dalszym ciągu nie ma żadnych pewnych wiadomości. Niektórzy utrzymują, że będzie ona ogłoszona w Wielką Sobotę, inni raczej przesuwają ten termin na okres poświęteczny.

UBRANIOWE MATERJAŁY pierwszorzędne gatunki bielskie
ceny najniższe — poleca **TADEUSZ CWETLER**
Lwów, pl. Marjański 8 (Gmach Sprechera) tel. 238-43 1865133

NA ŚWIĘTA
KONIAKI WINKELHAUSENA
Z PRAWDZIWYCH - NAJTAŃSZE
Z DOBRZYCH - NAJLEPSZE

Prof. Piccard wygłosi w Warszawie odczyt o swoich lotach do stratosfery

WARSZAWA, 17. IV. (Tel. wł. G.).
Profesor Piccard przybędzie do Polski w końcu bieżącego miesiąca i wygłosi odczyt o zdobyciach i obserwacjach naukowych poczynionych podczas dwu ostatnich lotów do stratosfery. Odczyt ten będzie wygłoszony na skutek zaproszenia wystosowanego do prof. Piccarda przez rektora Politechniki Warszawskiej. Wzbudził on wielkie zainteresowanie i zapowiedziano przyjazd uczonych z Krakowa, Lwowa i Poznania. Prof. Piccard będzie gościem nie tylko Politechniki Warszawskiej, lecz również i polskich organizacji lotniczych, a przede wszystkim Aeroklubu Polski i Ligi Obrony Powietrznej.

Podczas swego pobytu w Warszawie, prof. Piccard zwiedzi wojskowe warsztaty balonowe w Jablonnej i będzie kontynuował rozpoczęte już 6 miesięcy temu rozmowy na temat zamówienia w tych warsztatach powłoki do swego nowego balonu, na którym ma zamiar lecieć do

stratosfery. Prof. Piccard ma porozumieć się także z wytwórcią w sprawie projektu konstrukcyjnego nowego balonu. Wiadomo, że Piccard chce tym razem dokonać wlotu na wysokość od 20 do 30 tys. m. i że balon, który będzie przez niego zamówiony musi posiadać olbrzymią pojemność.

Władze lotnicze w rozmowach z prof. Piccardem poczynią próby przekonania go, by start do lotu w stratosferę odbył się w Polsce, mianowicie w Jablonnej, gdzie znajdują się zakłady balonowe i są wszystkie niezbędne urządzenia do tego rodzaju lotów.

Projekt budowy elewatorów nad Wisłą

WARSZAWA, 17. IV. (Tel. wł. G.).
W kołach rolniczych omawiany jest projekt budowy łańcucha elewatorów zbożowych wzdłuż Wisły, narazie nad jej

dolnym biegiem. W pierwszym etapie miałyby być wybudowane 5 do 6 łańcuchów elewatorów na przestrzeni od Warszawy do Grudziądza.

Miałyby one służyć do przetrzymywania ziarna przez czas dłuższy, oraz umożliwiłyby wyzyskanie Wisły jako arterji komunikacyjnej. Budowa łańcucha elewatorów zbożowych wzdłuż Wisły ma wejść w program polityki zbożowej państwa na lata najbliższe.

Komunikat

Wobec tego, że nadsyłane przez naszych czytelników do Administracji „Kurjera“ datki, między innymi i datki na rzecz **NARODOWEJ MŁODZIEŻY AKADEMICKIEJ** zostały przez Starostwo Grodzkie we Lwowie skonfiskowane, a nasz wydawca został skazany „za nielegalne urządzenie zbiórki na różne cele“, — przeto żadnych datków Administracja naszego pisma nie przyjmuje wogóle.

Składki nadesłane pocztą będą zwracane na koszt nadawcy. Z dniem dzisiejszym zechcą P. T. Ofiarodawcy skierowywać i składki i datki wprost pod adresem odnośnych instytucji.

ADMINISTRACJA „KURJERA POWSZECHNEGO“

WINA
RENSKIE I MOZELSKIE już nadeszły i sprzedaje po przystępnych cenach firma **EDMUND RIEDL**
Lwów, Rutowskiego 3 698

12 milj. zł. na roboty wodne

WARSZAWA 17. 4. (tel. wł. G.) Fundusz Pracy opracował już plan tegorocznych robót wodn. **Ogółem przeznaczono na nie 11.925.000 zł.** z czego na prace regulacyjne przypadnie przeszło 6 milj. na obwałowanie 1.621 tys. na regulację rzek niespławnych 4.248 tys. Z ogólnej sumy przeznaczono na roboty wodne na woj. krakowskie 2.560. tys., śląskie 2.176. tys., warszawskie 1.050 tys. kieleckie 983.000 złotych.

Plan robót przewiduje budowę portu na Żeraniu i w Płocku, regulację Pszemszy w obrębie Sosnowca, Będzina, Dąbrowy, — roboty zachowawcze na kanale Augustowskim i Szczarze, usprawnienie drogi wodnej na Prypeci i roboty zachowawcze na Warcie i kanale Bydgoskim, dalej roboty zachowawcze na Sanie i roboty regulacyjne na Huculszczyźnie.

Pozatem wykaz robót przewiduje obwałowanie i meljorację na rzekach większych jak Wisła, Warta, oraz obwałowanie i regulację rzek mniejszych w różnych województwach. Przy tych robotach ma być zatrudnionych około 20.000 bezrobotnych.

XXX

RZYM. Delegacja włoska i niemiecka podpisały układ gospodarczy o utrzymaniu dotychczasowej wymiany towarowej między obu krajami.

BERLIN. Prasa litewska donosi, iż kręci litewscy, którzy mieli być zwolnieni w maju br. pozostaną w wojsku jeszcze przez dwa miesiące.

XXX

Numer świąteczny

naszego pisma — jak zawsze powiększony ukaże się

w dniu 20 kwietnia

Ogłoszenia do powyższego numeru przyjmuje nasza Administracja **do piątku 19 bm.** do godz. 4 popoł.

Ze względu na wielką ilość zgłoszonych już reklam, prosimy naszych Szanownych Inserterów o **rychle nadsyłanie ewtl. zleceń tak, byśmy mogli zarezerwować możliwie najlepsze miejsce.**

13932

Rezolucja potępiająca Niemcy została przyjęta jednomyślnie

GENEWA, 17. 4. (PAT). Przebieg dzisiejszego posiedzenia Rady Ligi był następujący:

Pierwszy przemawiał kom. Litwinow,

który zaznaczył, że mówi imieniem państwa, które nie tylko nie ponosi odpowiedzialności za traktat wersalski, ale które nie ukrywało nigdy swego negatywnego ustosunkowania się do tego traktatu. Formalnie jednak rząd sowiecki, jako członek Ligi i Rady, w obliczu pogwałcenia traktatu międzynarodowego przez państwo, będące oficjalnie jeszcze członkiem Ligi, stwierdzić musi, że poszanowanie zobowiązań międzynarodowych jest podstawową zasadą utrzymania pokoju i bezpieczeństwa narodów. Tem się tłumaczy wyjątkowa doniosłość sprawy, przedłożonej Radzie.

Ważniejszym jednak, niż ta formalna strona, jest dla nas samo sedno zagadnienia. Stoimy na stanowisku równości państw i ich niezaprzeczonego prawa do zapewnienia bezpieczeństwa drogą zbrojeń, ale uważam — mówił sowiecki komisarz, — że zbrojenia te mogą być użyte tylko dla celów obronnych, t. zn. dla obrony istniejących granic i dla utrzymania własnego bezpieczeństwa. Inaczej jednak wygląda sprawa, gdy się okaże, że tego rodzaju zbrojenia miały na celu obronę granic, lecz ich urzeczywistnienie, realizację idei odwetowej i zaatakowanie innych państw.

Nie można przyznać krajowi, zdradzającemu takie zamiary, równouprawnienia w dziedzinie zbrojeń. Cieszyłoby się, gdybyśmy mogli dyskutować nad tem zagadnieniem wspólnie z przedstawicielami państw zainteresowanych i gdybyśmy otrzymali od nich zapewnienie, że zrzekają się swego programu odwetu i podboju, oraz, że gotowi są współpracować z nami nad stworzeniem gwarancji zbrojowego bezpieczeństwa dla wszystkich krajów, nie wyłączając ich własnego państwa. Niestety, są to dotychczas płonne nadzieje i z faktu tego musimy wyciągnąć odpowiednie konsekwencje. Konsekwencje zdecydują o moim ustosunkowaniu się do rezolucji trzech mocarstw.

Następnie zabrał głos delegat Portugalji, Da Mata, który stwierdził, że w obecnym stanie rzeczy sankcje gospodarcze przeciw państwu łamiącemu traktaty, mogłyby być nie tylko nieskuteczne, w stosunku do państwa gwałcącego traktaty, ale nawet godzące w interesy tych, którzy chcieliby je stosować. Państwa, stosujące takie sankcje, same padłyby ich ofiarą, — lecz mimo tych wątpliwości co do skuteczności sankcyj gospodarczych mówca gotów jest poprzeć projekt rezolucji, zaznaczając, że podziela troskę tych państw, które pragną powrotu Niemiec do Genewy.

Z kolei przedstawiciel Australji, Bruce, oświadczył się bez zastrzeżeń za rezolucją 3 mocarstw.

Przedstawiciel Hiszpanji, Madariaga podkreślił, że Liga Narodów jest nie tylko trybunałem, ale organem politycznym, dysponującym przeważnie środkami moralnymi. Jednomyślność Rady jest wobec tego konieczna. Rząd hiszpański wolałby, gdyby rezolucja zawierała nie tylko osądzenie, ale także polityczne wyjaśnienie głębszych przyczyn faktu, jakim się Rada dziś zajmuje. Pakt Ligi bywał niestety w przeszłości zbyt słabo stosowany i zbyt mało szanowany. Najważniejszym zagadnieniem jest obecnie stwierdzenie, czy zbrojenia będą użyte dla celów lokalnych, zgodnych z obowiązkami członków Ligi, czy też dla innych, bliżej nieokreślonych, celów. Pakt Ligi jest Wielką Kartą naszej cywilizacji. Mówca wątpi, czy będzie można powiększyć skuteczność art. 16

paktu, jeżeli nie zostanie równocześnie wzmocniona skuteczność innych artykułów. Hiszpanja głosi za rezolucją, jakkolwiek redakcja jej pozostawia nieco do życzenia.

Delegaci: Meksyku Gomez, Argentyny Cantillo i Chile-Riva Vicuña opowiedzieli się za rezolucją, podkreślając, że Liga Narodów winna pracować nad wzmocnieniem pokoju nie tylko w Europie, ale i na całym świecie.

Przedstawiciel Danji min. Munch, zwracając uwagę na tę część rezolucji, która przedstawia przebieg wypadków, dotyczących dobrożenia Rzeszy, oraz zawiera osądzenie polityki niemieckiej, oświadczył, że Dania posiada w tej kwestji poważne wątpliwości, obawiając się, że rezolucja utrudni może przyszłe rokowania. Rząd duński stojąc na stanowisku, że nie należy zmniejszać szans na urzeczywistnienie zasady uniwersalności

Ligi Narodów, obawia się, że opowiadając się za rezolucją, przyczyni się do osłabienia Ligi Narodów jako narzędzia zgody międzynarodowej. Dlatego też mówca zapytuje trzy mocarstwa, czy nie zechciałyby wprowadzić do rezolucji pewnych zmian. W takim wypadku delegat Danji mógłby za rezolucją głosować, w przeciwnym razie będzie musiał powstrzymać się od głosu. Munch oświadczył też, że gotów jest wziąć udział w badaniach nad rozszerzeniem sankcyj z art. 16. paktu i wyraził życzenie, by dokonane zostały wysiłki celem położenia kresu wyścigowi zbrojeń.

Delegat Turcji, min. Tewfik Ruszti Arras

przyłącza się do rezolucji, ale porusza przy tej sposobności sprawę demilitaryzacji cieśniny Dardaneelskiej, zaznaczając, że chodzi tu o postanowienia traktatu lozańskiego, które dyskryminują Turcję. Min. Simon oświadcza, że sprawa po-

ruszona przez min. Arrasa, nie ma bezpośredniego związku z przedmiotem obrad.

Baron Aloisi wyraża również zastrzeżenia co do brzmienia rezolucji, stwierdza, że Włochy odnoszą się przychylnie do każdej sprawy wysuniętej przez Turcję. Min. Laval przyłącza się do zastrzeżeń przedmówców. Kom. Litwinow oświadcza, że Sowiety nie będą przeciwstawiali się urzeczywistnieniu dążeń Turcji. Min. Munch oświadczył, że wobec stanowiska mocarstw, które nie są skłonne do wprowadzenia zmian w rezolucji, powstrzymuje się od głosowania.

Następnie kom. Litwinow zapytał, czy komitet, który będzie opracowywał sankcje przeciwko państwu gwałcącym traktaty, będzie mógł również opracować środki, które byłyby stosowane nie tylko w Europie, ale i w innych stronach świata.

W dyskusji nad interpelacją Litwinowa, przemawiał m. in. min. Simon, który oświadczył, że nie należy rozszerzać uprawnień komitetu, gdyż punkt wyjścia jego pracy jest ściśle europejski i zawarty w komunikacie londyńskim z 3. II. Poogląd ten podzielili delegaci Francji i Włoch.

Przewodniczący Rady zarządził głosowanie nad rezolucją, która została przyjęta jednomyślnie przy powstrzymaniu się od głosu Danji.

Na zakończenie przemawiał min. Laval, dziękując Radzie za przyjęcie rezolucji Rada zbierze się dziś o godz. 16.30.

WARSZAWA, 17. 4. (Tel. wł. G.). Z Genewy donoszą, że o godzinie 1.30 popołudniu odbyło się głosowanie nad rezolucją przeciwko Niemcom. Rezolucja uchwalona została jednomyślnie, jedynie Danja powstrzymała się od głosowania. Polska głosowała za rezolucją. Wiadomość ta ogłoszona w godzinach popołudniowych przez radio, wywołała w warszawskich kołach politycznych ogólne zadowolenie.

Turcja zażąda zniesienie ograniczeń wojskowych

PARYŻ 17. 4. (PAT) „Echo de Paris“ donosi z Londynu, że Turcja zamierza zażądać zniesienia ograniczeń wojskowych przewidzianych w traktacie lozańskim, a mianowicie oświadczenie sprawy demilitaryzacji Dardaneli i ograniczenia garnizonów w Adrianopolu i Stambule.

Komunikacja lotnicza Ameryka-Chiny

ALAMEDA (Kalifornja), 17. 4. (PAT). W dniu wczorajszym otwarta została stała komunikacja lotnicza, pomiędzy Ameryką a Chinami.

O godz. 23.51 wystartował z Alameda wodnopłatowiec „Panamerican“ wagi 20.000 kg., mając na pokładzie 6 ludzi załogi i pocztę. Samolot zatrzyma się w drodze w Honolulu. Czas przelotu na trasie Ameryka — Chiny wynosi 4 dni, podczas gdy podróż okrętem na tej samej przestrzeni trwa 3 tygodnie.

XXX

Z ŻALOBNEJ KARTY.

S. P. FRANCISZEK DRZEWICKI

kupiec, zasnął w Panu w 62 r. życia, osierociwszy: siostrę Anielę Jerzeńską i braci: Władysława obywatela m. Poznania, Józefa dyr. B.G. K. w Stanisławowie, prezesa Michała, Jana reagenta i rodzinę.

Bolesny cios dotknął znaną i cenioną rodzinę Drzewickich. Po długich i ciężkich zmaganiach z cierpieniami fizycznymi opuścił szeregi żyjących śp. Franciszek, szlachetny człowiek i najlepszy brat. Ur. w Żółty, przez 20 laty osiadł we Lwowie, a od lat 17, prowadził swój warsztat pracy przy ul. L. Sapięchy 1. 21. znany szerokiemu ogółowi mieszkańców tej dzielnicy. Ukochał to miasto, które za życia użytyło Mu gościny, a po śmierci utulił do snu wiecznego. Cechowała Go wiara głęboka i gorąca i stał się płynąc uczucie miłości bliźniego. Bo ponad wszystkim, górowało u Niego to jedno, człowiek dobry. Nieś ulgę w cierpieniu, pomoc w niedoli, ratunek w nieszczęściu, było Jego dowiązaniem życiową. W szczytnie życia tego, w czasach bezwzględnej walki o byt, gdy uczucia liłości i miłosierdzia stępiały, złote Jego serce było zawsze żywo dla cudzej biedy a dłoń otarta niejedną łzę bólu i nędzy. Można o Nim powiedzieć że najszlachetniejsze słowa: Nigdy nikomu nie uczynił krzywdy. Po życia trudach i znojach znalazł już jedynie prawdziwy wieczny pokój.

Cześć Jego zacnej pamięci!

(x)

NA SEZON
WIOSENNY I LETNI
PŁASZCZE — KOSTJUMY — SUKNIE
Najnowsze modele z Wiednia i Paryża. Najmodniejsze materiały — wykwalifikowane poleca
KONFEKCJA D A M S K A „FEMINA“ Lwów, pl. Halicki 12 I p. róg Batorego
Dla P. T. Urzędników dogodnie spłaty. 1941

Wyborową jakością — zdobyła rynek CZEKOLADA „FILMOWA HAZET”

Niemców dopuści się do paktu lotniczego

po podpisaniu paktów wschodniego i naddunajskiego

LONDYN 17. (PAT) Sprawozdawca genewski „Daily Herald“ wyraża podejrzenie, że w Stresie doszło do uzgodnienia planu sojuszu anglo-francuskiego. Źródłem tych przypuszczeń jest punkt czwarty komunikatu przewidujący uzupełnienie paktu powietrznego pięciu mocarstw lokalnych bilateralnymi paktami powietrznymi. Znaczenie tego postanowienia jest następujące:

1) przygotowany będzie projekt paktu powietrznego na wzór Lokarna pięciu mocarstw, a to Brytanji, Fran-

cji, Belgii, Włoch i Niemiec. 2) Udział Niemiec w tym pakcie uzależniony będzie od zgody na całokształt porozumienia w związku z propozycjami z dnia 3 lutego, a więc od zgody na pakt wschodni, naddunajski i od powrotu Niemiec do Ligi Narodów. 3) Zanim te warunki zostaną przez Niemcy przyjęte, zawarte zostanie narazie porozumienie bilateralne Anglja — Francja i Anglja — Włochy, co do wzajemnej pomocy powietrznej. Dziennik widzi w tem cechy sojuszu istniejącego poza ramami Ligi Narodów.

„CERAMIKA“
SKŁAD PORCELANY I SZKŁA
pod kierownictwem
Aleksandra Onyśki
został przeniesiony z ulicy Ruskiej do nowego lokalu przy ulicy 714 Halickiej 5 w podwórzu.
Poleca wielki wybór szkła, porcelany i kryształów po cenach wyjątkowo niskich.

Wznowienie austr. — czeskich rokowań handlowych

WIEDŃ, 17. 4. (PAT). Przybył tu czechosłowacki minister handlu Dostałek, rewizytując min. Stockingera. W związku z tym przyjazdem, wyrażane są nadzieje, że rokowania handlowe austriacko - czeskie, które, jak się zdaje, utknęły na martwym punkcie, doznają nowego impulsu. Rokowania

przerwane w środę, wznowione zostaną po przerwie świątecznej tym razem w Pradze.

WIEDŃ. Statystyka wykazuje, że 25.1 proc. małżeństw w Austrii jest bezdzietnych. Małżeństw bezdzietnych lub z jednym dzieckiem jest więcej niż dwie trzecie ogólnej ilości małżeństw zawartych po roku 1890. W samym Wiedniu procent ten jest znacznie wyższy.

DO WIADOMOŚCI P. T. PUBLICZNOŚCI

Ażeby położyć kres rozsiewanym pogłoskom, jakobym pobierał nadmierne ceny za pomniki i w ogóle za roboty wykonywane w moim zakładzie rzeźb. kamiennym, który istnieje od roku 1901 i znany ze solidnego wykonywania poręczonych mi prac oświadczam, że z powodu słabej konjunktury (kryzysu) obniżam ceny zastosowując się do obecnych stosunków. 647

L. MAKOLONDRA Zakład rzeźb.-kam. LWOW, ul. św. Pawła vis a vis nowej bramy cm. Łycz.

Do nabycia gotowy grobowiec na 6—8 trumien w rej. III.

Mowa i głosowanie p. Becka

Mowę p. ministra Becka przed Radą Ligi czytaliśmy ze zdumieniem i — nie ukrywamy tego — z przerażeniem. Nie mogło nam pomieścić się w głowie, że reprezentant Polski odrzuca rezolucję Francji, Anglii i Włoch, potępiającą złamanie Traktatu Wersalskiego i zastrzegającą sankcje statutu Ligi na wypadek przyszłych podobnych naruszeń. Przecież rezolucji tej odebrała antyniemieckie ostrze już w Stronie germanofilska Anglia, ta właśnie Anglia, która po złamaniu Traktatu przez Hitlera wysłała do Berlina swego ministra, ta Anglia, która od półtora roku czyni wszystko co możliwe, by Niemcom ułatwić drogę powrotną do Ligi Narodów! Jeśli więc nawet p. Simon mógł się za nią oświadczyć taki fanatyk rozbrojenia i pacyfizmu, jak Madařaga oraz przedstawiciel skuzynowanego z hitleryzmem faszyzmu, to chyba Polska, której granice zostały w Traktacie Wersalskim oznaczone, Polska, która powstała ze zwycięstwa nad Niemcami, Polska sojuszniczka Francji, Polska, która w Genewie i poza Genewą sto razy występowała w obronie traktatów, ta Polska mogła chyba i powinna poprzeć z całej siły ową rezolucję, jakże zresztą łagodną i jak bardzo Niemców oszczędzającą! Nie powinna przecież stawiać się na jednym poziomie z małą Danją, którą rząd socjalistyczny rozbroił i która teraz boi się podnieść głos wobec swego sąsiada, grożącego odebraniem jej Szlezewiku. Polska wstrzymująca się od oddania głosu, gdy 11 państw Rady Ligi, reprezentujących wszystkie kontynenty, potępiało złamanie prawa, do ochrony którego właśnie Liga jest powołana — ta myśl wydawała się nam niepojęta...

Na szczęście dzisiejsze głosowanie p. Becka zaprzeczyło jego mowie wczorajszej. Nie chcemy wiedzieć, co wpłynęło na tę, tak korzystną, zmianę jego opinii. Nie chcemy dociekać, dlaczego nasz minister we wtorek wzdrygał się „poważnie sądzić, że dałoby się zapewnić więcej skuteczności akcji Ligi przez powiększenie liczby artykułów i paragrafów, zawierających coraz to nowe zobowiązania“, a we środę za tem powiększeniem liczby paragrafów głosił... Może odczuł w ciągu tej jednej, brzemiennej w refleksje, nocy, że głosując w obronie Niemiec, kładzie sojusz polsko - francuski na obie łopatki... Może nie było mu przyjemnym odosobnieniem w aeropagu genewskim uświetnione (!) jedynie towarzystwem p. Muncha, socjalisty z Kopenhagi... Może zastanowił się nad reperkusjami, jakie jego stanowisko mieć będzie w polskiej opinii publicznej, a także we Francji, a także w Niemczech...

Mniejsza o motywy, — odetchnęliśmy z całej piersi, czytając dzisiaj, że p. Munch nie znalazł w p. Becku towarzysza. Niestety, głosowanie p. Becka za rezolucją, za obroną Traktatu, za sankcjami na gwałcicieli prawa narodów, nie wymaże z pism całego świata jego mowy wtorkowej. Stanowi ona doniosły moment w polityce zagranicznej Polski. P. Beck złożył — jak się wyraził — „najszczęstsze sprawozdanie Lidze z opinii polskiego rządu“. Istotnie, mowie jego zarzucićby można chyba nadmiar szczerości. Niema w niej nic z niedomówień i ogólników, które-

mi raczył p. Beck posłów i senatorów w Warszawie. Ale ta szczerość — to chyba jedyna tej mowy zaleta...

Przyznajemy lojalnie, że p. Beck był w delikatnym położeniu. Potępiać naruszenie Traktatu i żądać kary (sankcje finansowo - gospodarcze) na przyszłość za takie naruszenie brzmiałoby trochę... dziwnie w ustach ministra, który z traktatem o ochronie mniejszości obszedł się przed pół rokiem także dość bezceremonjalnie... Ale jest różnica między naruszeniem, które nikomu w niczem nie zagraża i które jest tylko powrotem od zbyt dużego już prawa wyjątkowego do normy ogólnej (jakim było zrzucenie przez p. Becka kontroli Ligi Narodów nad polskimi mniejszościami) — a naruszeniem niemieckim, które grozi zbrojeniami i wojną i które budzi niepokój najwyższy w całej Europie. Nasz minister nie potrzebował bać się zarzutu sprzeczności ze samym sobą.

W drugiej części swej mowy p. Beck odrzucił ostatecznie i niemal szorstko pakt wschodni. Już nie tłumaczył się studjami i nieznanymi tek-

stu, ale wyraźnie oświadczył, że pakt o nieagresji z Niemcami, Polskę najzupełniej zabezpiecza. Taksamo mówili ministrowie Stanisława Augusta w r. 1790, zawierając traktat z Prusami... Ufali Berlinowi — wiadomo z jakim skutkiem. Zastanawia nas w mowie p. Becka frazes, że pakt wschodni „zagroziłby dobrym stosunkom z naszym zachodnim sąsiadem“... Czyż naprawdę? Ale w takim razie zagraża tym stosunkom przede wszystkim nasz sojusz z Francją, który ma na celu wyraźnie wspólną obronę przed Niemcami i uzupełniony jest konwencją wojskową, przewidującą współdziałanie wojenne Polski i Francji przeciw Niemcom... A dalej! Hitler oświadczył, że mimo związania się Rosji z Francją paktem wzajemnej pomocy, zawsze ze Sowiecami pakt wschodni o nieagresji... Dlaczego zatem wejście Polski do paktu o wzajemnej pomocy miałoby naruszyć nasze stosunki z Niemcami, uregulowane paktem o nieagresji z r. 1934? Na tę sprzeczność zwrócić winna uwagę nasza opinia publiczna.

DO ŚWIĘCONEGO

Oryginalne WINO tokańskiego flaszka zł. 3-20

Oryginalne wermuth włoski „Bergia” „ 3-60

tylko w firmie 715

M. S. KOZIOŁ

Dominikańska 3. — Tel. 254-30

Rząd Goemboesza zdobył większość

ale czy wybory jawne wyrażają wolę narodu?

Jak było do przewidzenia, przeprowadzone świeżo na Węgrzech wybory do parlamentu przyniosły zupełne zwycięstwo partjom rządowym, które zdobyły ogółem 170 mandatów, — podczas gdy wszystkie pozostałe partje opozycyjne zdobyły zaledwie łącznie 75 mandatów.

Zwycięstwo to staje się zrozumiałym, skoro weźmiemy pod uwagę konstrukcję tamtejszej ordynacji wyborczej. A więc przede wszystkim — *unieważnianie zgłoszonych list wyborczych z tych czy innych powodów*, — przy czym naturalnie unieważnia się wyłącznie listy opozycji. W ten sposób zdobyła partja rządowa bez walki 50 mandatów w okręgach, gdzie wogóle głosowanie się nie odbywało, wobec zatwierdzenia tylko jednej, oczywiście rządowej listy.

Wybory na Węgrzech są w ogromnej większości jawne, a odbywają się w obecności przedstawicieli władz miejscowych, co również w znacznym stopniu wychodzi na korzyść partji rządowej. Z ogólnej ilości 245 mandatów tylko 46 wychodzi z tajnych wyborów, — pozostałe natomiast 199 z wyborów jawnych.

Cyfry odnośne są bardzo charakterystyczne. Pokazuje się mianowicie, że w okręgach, gdzie głosowanie było tajne, partja rządowa zdobyła zaled-

wie 14 mandatów, tj. 30 procent, — podczas, gdy w głosowaniach jawnych przypadło na korzyść partji rządowej 52 procent głosów.

Jeszcze jednym ważnym atutem, korzystnym dla rządu jest zasada *absolutnej większości głosów*, z pominięciem systemu proporcjonalności. Dzięki temu zwyczajna większość nawet kilkunastu głosów decyduje o zwycięstwie, — a o uzyskanie takiej większości nigdy i nigdzie nie trudno.

Natomiast wszystkie głosy oddane na kontrkandydata, który pozostał w mniejszości, przepadają zupełnie. Tem się też tłumaczy, że w okręgach, gdzie wybory były jawne partja rządowa zdobyła ogółem 738 tysięcy głosów i 156 mandatów, — podczas gdy wszystkie inne partje, na które padło ogółem 683 tysiące głosów zdobyły zaledwie 43 mandaty.

Echa dnia

Po klepskiej polityce manifestacje i starcia

We wczorajszym „Kurjerze“ przeczytali nasi czytelnicy wiadomość o wielkiej manifestacji antyniemieckiej, zorganizowanej przez ludność kaszubską w Wejherowie na Pomorzu. Wiadomość tę należy uzupełnić szczegółami z pism po-

KAMIENIE ŻÓŁCIOWE tworzą się stopniowo wskutek złego funkcjonowania wątroby. Zapobiegajcie ich powstawaniu stosując zioła CHOLEKINAZA H. Niemojewskiego. 690

morskich o powybijaniu szyb, oraz o krwawych starciach w Małym Kacku i Rumji pod Gdynią. W Małym Kacku starcie nastąpiło z członkami „Jungdeutsche Partei“, z których kilku rannych odwiezionych zostało do szpitala w Sopotach. Wypadki te są następstwem nieprzebiegającej w środkach agitacji niemieckiej, przechodzącej niekiedy w prowokację. O sprawach tych pisze „Słowo Pomorskie“:

Ludność wiejska w powiecie morskim odmawia nam często udzielania informacji o robocie niemieckiej i tłumaczy to obawą przed zemstą ze strony Niemców. Do tego doszło, że w Polsce Polacy boją się Niemców. Niemcy nie czem się nie krepują. Samochody niemieckie ze swastykami i nawet dystynkcjami kleroników organizacji hitlerowskich w Niemczech często można widzieć w Gdyni. Dotąd nie dowiedzieliśmy się, aby władze polskie nakładały kary na tych właścicieli samochodów za zupełne ignorowanie przepisów o ruchu tranzytowym. Wogóle nie słyszmy, aby gdziekolwiek w działalności Niemców dopatrzono się akcji nielegalnej. A twierdzymy, że akcja organizacyjna hitlerowców, na Pomorzu jest w dużej sprzeczności z ustawami polskimi. Nakłanianie ludzi do masowej zmiany narodowości, czerpanie pieniędzy na organizację niewątpliwie z Niemiec via Gdańsk, sprowadzanie na zebranie w charakterze mówców obywateli niemieckich i gdańskich, — jest niewątpliwie naruszeniem przepisów, jakich przestrzegać musimy legalnie istniejące w Polsce organizacje. Zatem w rękach władz polskich jest możliwość skutecznego przeciwdziałania robocie niemieckiej, są środki na położenie kresu terroryzowaniu Polaków w ich własnym kraju.

„Słowo Pomorskie“ stwierdza dalej, że to rozpanoszenie się Niemców na Pomorzu datuje się od zawarcia polsko-niemieckiego porozumienia 26. stycznia 1934. U góry więc polityka polska jest dla Niemców przyjazną u dołu natomiast ludność jest oburzona.

między temi dwoma biegunami oscylują postowie z B. B., którzy przemawiali na wiecu w Wejherowie. Czy jednak na takiej polityce nie traci państwo polskie i ludność polska na ziemiach zachodnich? Nam się wydaje, że byłoby prościej nie dopuszczać do wzmocnienia się Niemców na Pomorzu i nie potrzebować potem odwracać się do manifestacji.

Komisarz i pieniądz publiczny

Pod tym tytułem pisze „Gazeta Warszawska“:

W niedzielnej prasie rządowej zamieszczona została następująca wiadomość: „Komisarz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych postanowił subskrybować obligacje Pożyczki Inwestycyjnej na kwotę 25 milionów złotych“.

Nie chodzi nam tu ani o cele pożyczki inwestycyjnej, ani o politykę loaskyjną Zakładu Ubezpieczeń. Jeżeli nawet pierwsze odpowiadają w zupełności interesowi publicznemu, a druga jest całkowicie zgodna z interesem ubezpieczonych, to pozostaje jeszcze kapitalne zagadnienie ogromnej władzy jednoosobowego komisarsza w zakresie dysponowania funduszami zarządzanej przez niego instytucji, funduszami publicznymi, przeznaczonymi na specjalne cele.

Słusznie też zwraca „Gazeta Warszawska“ uwagę, że nawet nowa konstytucja, tak wzmacniająca władzę Prezydenta i rządu, pozostawia kontrolę nad gospodarką groszem publicznym zbiorowemu przedstawicielstwu społeczeństwa. Ta sama zasada zbiorowej kontroli obowiązuje również w ubezpieczeniach i samorządach, ale tu musi ustąpić przed nienormalną instytucją rządów komisarskich. R.

Zawiadamiamy naszych P. T. Odbiorców, że po dokonaniu rekonstrukcji i rozszerzeniu lokalu nastąpi już

jutro 19 b. m.

ponowne otwarcie magazynu

Lwów, Legjonów 11

SALAMANDRA

Legjonów 11 Lwów

Posiadamy na składzie wielki wybór obuwia światowej sławy.

Nasza specjalność obuwie ortopedyczne t. zw. „Salamander-Fussarzt“

NASZA ANKIETA KULTURALNA (III)

O restytucję opery we Lwowie

Odparcie zarzutów, które padły z krzesel kurulnych Rady Miejskiej

III. Czyż liczyli się tymcz. nasi Ojcowie z tem, że zwiniecie opery lwowskiej — to ograniczenie Polskie do jednej tylko sceny operowej: warszawskiej? — przemijającym bowiem usiłowaniam oper w Poznaniu, Krakowie, w Katowicach, lub chociażby w Stanisławowie brak i tej tradycji i tych przyrodzonych warunków, jakie Lwów posiada...

I czy zdawali sobie sprawę, że ograniczenie Polski do jednej tylko opery jest równoznaczne z zabiciem rodzimej twórczości w dziedzinie muzyki operowej. I czyż pomieści jedna opera u siebie wszystkie te siły odtwórcze, które dzisiaj bez zającia i możności występiania się biąkają się w rozpacz i dostarczają dziennikom sensacyjnych wiadomości o tragicznych zjściach? Czyż mamy zresztą produkować tutejsze talenty na eksport?

Czyż wreszcie panowie, radni, rugując operę z miejskiego teatru, zdawali sobie z tego sprawę, że uchwały swoją na wieczne milczenie skazywali naszą muzykę narodową, a zatem naszych Kurpińskich, Kamińskich, Dobrzyckich, Moniuszków, Jareckich, Żeleńskich, Noskowskich, Różyckich, Nowowiejskich, Paderewskich, Szymanowskich i wszystkich tych, którzy dołączyć się chcą do tego wspaniałego pocztu, a których z miejsca uśmieca się, gdy się im nie daje ze sceny przemówić?

Czyż pomyśleli, że swą nieprzemysłaną uchwałą wypędzają na zawsze ze sceny narodowej przeducne operowe wizje, jak wspomniane dopieroco Straszny Dwór i Goplana, lub inne, jak Janek, Manru, Hrabina, Halka, Krakowiacy i Górale, albo dzieła nowszych dat, jak Zygmunt August, Legenda Bałtyku, Eros i Psyche, Casanova, Król Roger, Pan Twardowski, Młyn djabełski i tyle innych?

Czyż pomyśleli, że z ich zakazu nie przemówią nigdy ze sceny potentaci ducha, od Beethovena począwszy, dźwiękami Fidelia, Cyrulika Sewilskiego, Wesela Figara, Urowadzenia z Seraju, Fausta, Romea i Julji, Poławiaczy pereł, Carmeny, Manon, Mazepy, Aidy, Otella, Falstaffa, Pajaców, Toski, Cyganerji, Butterfly, Andrzeja Chenier, Mignon, Lakme, Hugonotów, Afrykanki, ani też nieśmiertelne dzieła Wagnera?

Usprawiedliwiano rugę opery z teatru miejskiego — i to ze sfer miarodajnych — przeżyciem się opery, czemu jednak rozkwit jej zagranicą właśnie w ostatnich latach zadał kłam. W naszych stosunkach był zarzut taki co najmniej przedwczesny. — Przecież Lwów nie słyszał jeszcze ani Tristana i Isoldy, Parsivala lub śpiewaków Norymberskich R. Wagnera — ani

Elektry, Kobiety bez cienia, Ariadny z Naxos, Kawalera z różą i innych, że nie wspomniemy o dziełach „operowych“ Schönberga, Korngolda, Debussy'ego, Milhauda, Stravinsky'ego lub naszego Szymanowskiego... i tych wszystkich twórców, którzy w operze poszukują nowych dróg, których „oper“ tylko ignoranci mogą nazwać przeżytkami.

Wszak dla szerokiej publiczności naszej wszystkie te dzieła, to jeszcze... „terra incognita“ i musimy w pierw przejść drogę tych nieodczutych jeszcze wzruszeń, w tych dziełach zaklętych i nauczyć się je zrozumieć abyśmy mieli prawo deliberować nad tem, czy opera w tej formie, w jakiej dotąd się objawia, jest przeżytkiem i czy należy szukać form innych, w każdym razie nie takich, które nam okazano w takich bujdach, jak „Biały koń“, lub „Jak się stać bogatym i szczęśliwym“, „Królowa Przedmieścia“, lub „Rozkoszna dziewczyna“! O tych pomysłowych drogowskazach przyszłego kierunku „operowego“, obecnie tak protegowanego, pisaliśmy jeszcze w r. 1931 (w n-rach 166 i 175 „Kurjera“ p. t. „Wyrok banicji na operę“) i nie chcemy tutaj się powtarzać...

Entuzjastom opery rzucono w twarz z kurulskich krzesel miasta zarzut: „miastu nie wolno subwencjonować pustych krzesel w teatrze“! Darujcie Panowie, lecz jeśli mamy prawdą szermować, to słowa te słusznymi były, ale tylko pod adresem dramatu, a nigdy opery, która w ostatnich latach przepelniała widownię, dzięki wzrastającej stale muzykalności i dzięki wielkim wysiłkom ówczesnych dyrekcji.

Dowodem tego cyfra frekwencji, która z roku na rok wzrastała, przekraczając zgórą półtora miliona rocznie. Frekwencja

ta rosłaby niezawodnie dalej, gdyby prerażeni tem interesenci nie przeprowadzili uchwały zamknięcia operze wrót teatru. Obudziła się zazdrość konkurencji, a nieszczęściem opery była także osławiona polityka „ZASPU“. Lecz pomińmy szczegóły.

Dygresją w dziedzinie „frekwencji“ wkroczyliśmy w kwestję opłacalności opery, tudzież subwencji miejskiej, którą pragniemy pozostawić omówieniu bardziej w te arkana wtajemniczonym...

Pokróćce tylko zaznaczymy, że niedobrych dzierżawców opery z r. 1930—1931 powstały nie wskutek słabej frekwencji publiczności, ale z powodu nadmiernych gaź niektórych sił solowych i kierowniczych. Dzisiaj wymagania te — po tyloletnim bezrobociu — spadły tak znacznie, że opera bez obniżania, osiągniętego poziomu opłaci się każdemu przedsiębiorcy i nie będą stawiane żądania o dodatkową subwencję 200.000 zł., skoro obliczono, że tylko obniżanie o 15% gaź personalu da znaczną zwyżkę ponad tę kwotę.

A wszakże o te 200.000 zł. rozbiła się nawa naszej opery w d. 11 czerwca 1931 roku!

Opera utrzyma się bez podwyższania dawniejszej subwencji, byle tylko kierownictwo teatru — przesławny ZASP. nie rzucił jej kłód pod nogi...

Na zakończenie jeszcze słowo w związku z tem, cośmy na początku powiedzieli. Pamiętajmy, że wojny z roku 1873 nie wygrała wielka moc fizyczna narodu niemieckiego, ale pielęgnowany w pieśniach i w choralnych zespołach silny duch tego narodu. Pielęgnowujmy siły fizyczne w zdrowym sporcie, ale pamiętajmy, że człowieka stanowi jego duch, jego intelekt.

Dr. KAROL CZERNY.

Relikwje Męki Chrystusowej

(—) Gdzie znajdują się Relikwje, odnoszące się do najświętszych wspomnień i Męki Chrystusowej? To pytanie nasuwa się niewątpliwie, gdy uczestniczymy w podniosłych a głębokich obrzędach wielkotygodniowych.

Tunikę Chrystusową ofiarował klasztorowi w Argenteuil Karol Wielki.

Suknię bez szwu złożyła św. Helena kościołowi w Trewirze.

Z drzewa Krzyża św. największe części znajdują się w bazylice św. Krzyża Jerozolimskiego w Rzymie i w paryskim kościele metropolitalnym. Drobnie części zostały rozdane różnym kościołom. Są też i w kościołach w Polsce.

Wyższa część Kolumny biczowania znajdują się w Rzymie, w kościele św. Prakseidy od roku 1223; niższa część w Jerozolimie, w kościele Grobu świętego.

Gwoździe: pierwszy został wrzucony w Morze Adrjatyckie celem usmierzienia burzy, drugi znajduje się w koronie królów lombardzkich, trzeci w kościele Notre - Dame w Paryżu.

Korona cierniowa przechowana jest w kościele Notre - Dame w Paryżu, ale bez cierni, które rozdane zostały różnym kościołom.

Napis krzyżowy: tabliczka z literami I. N. R. I. znajduje się w kościele Krzyża Jerozolimskiego w Rzymie.

Gąbka, napojona żółcią, jest w Rzymie w bazylice św. Jana Laterańskiego.

Koniec lancy, która przebiła bok Chrystusa, przechowany jest w Paryżu, a druga jej część w Rzymie.

Część relikwii Krzyża św. znajduje się w kościele pod wezwaniem św. Stanisława (podominańskiego) w Lublinie

OSSAN

Dezynfekcja jamy ustnej

chroni nasz organizm przed szeregiem chorób Stosuje się wypróbowane środki leczniczo-dezynfekcyjne z przepisu Dra Med. Zapolowicza, a więc wodę do ust i pastę do zębów „OSSAN“ Wyrób Laboratorium K. & A. Miklaszewski, Kraków. 635

Wiadomości sportowe

Wyniki dochodzeń w sprawie wypadku ś.p. Tokarza

Przeprowadzone przez Zarząd Gł. Zw. Narciarskiego dochodzenia, celem stwierdzenia przyczyn znanego nieszczęśliwego wypadku na międzynarodowych narciarskich mistrzostwach Polski w Zakopanem, wykazały, że tak sp. Tokarz, jak i organizatorowie zawodów nie ponoszą żadnej winy, a jako powód można jedynie przyjąć nieszczęśliwy wypadek. Również stwierdziły dochodzenia, że pomoc lekarska natychmiast po otrzymaniu wiadomości o wypadku, została rannemu udzielona i żadnych w tym wypadku nie było zaniedbań.

Rekord subtelności smaku Cherry - Cognac Orange - Cognac KOSECKIEGO

Wszędzie do nabycia. 686

Mistrzostwa narciarskie w Czarnohorze

W dniach 13 i 14 bm. odbyły się w Czarnohorze zawody narciarskie w kombinacji alpejskiej o mistrzostwo okręgu lwowskiego. Organizacja zawodów spoczywała w rękach KTN.

W ostatecznej klasyfikacji alpejskiej pierwsze miejsce zajął Chłipalski (Czarni) z notą 191,72, 2) Fajkosz, 3) Szczepanowski.

Miłą niespodziankę

otrzyma każdy przy zakupie TORTU ŚWIĄTECZNEGO w CUKIERNI ZIEMIAŃSKIEJ

Lwów, Hetmańska 8
tel. 236-08 399

Wielki wybór tortów. Ceny niskie

KRONIKA SPORTOWA

LWÓW. Zw. Okr. Zw. Gier Sportowych z powodu napastliwej notatki „Telegramu Sportowego“, skierowanej pod adresem p. radcy J. Niemca, wyraża publicznie pełne zaufanie dla swego przewodniczącego, a nad wspomnianą notatką przechodzi do porządku dziennego.

POZNAŃ. Chłuba naszej kobiecej lekkoatletyki Jadzia Wajsołówna, wstąpiła w szeregi poznańskiego Sokola.

KRAKÓW. Drużyna piłkarska 16. p. p. wycofała się z mistrzostw okręgu krakowskiego.

STOCKHOLM. Prasa szwedzka donosi, że Nurmi postanowił wziąć ostateczny rozbrat ze sportem amatorskim i startować w nadchodzącym sezonie jako zawodowiec.

Nurmi zamierza jakoby dokonać wielkiego tournée zagranicą i rozpocząć pogon za nowymi rekordami świata.

KWIATY

cięte i doniczkowe nośne

A. Krzyżewski i J. Franczak

Zimorowicza 1

Ceny najniższe. 14440

K. Rychłowiec

NA WSCHODZIE EUROPY PANUJE SPOKÓJ i nowe pakt są niepotrzebne -- oto sens mowy min. Becka przed Radą Ligi

GENEWA 16. 4. (PAT). Na dzisiejszym posiedzeniu Rady Ligi Narodów min. Józef Beck wygłosił nast. przemówienie:

Panie Prezydencie!
Zabierając głos w dyskusji nad skargą rządu francuskiego uważam za konieczne oprzeć się na dokumencie, jakim jest memoriał francuski z dnia 9-go bm., który został nam rozdany w dniu 14. bm. Według mnie rząd francuski przedstawił Radzie trzy różne zagadnienia, które wylaniają się przy uważnym czytaniu tego memoriału.

Mianowicie: 1) dobrojenie Niemiec, 2) rozszerzenie zobowiązań członków Rady Ligi wynikających z paktu, i 3) wzmocnienie bezpieczeństwa przez nowy typ układów międzynarodowych.

Jeśli chodzi o punkt pierwszy, to muszę przypomnieć, że rząd mój wielokrotnie wypowiadał się co do celów i metod konferencji rozbrojeniowej, w ramach której to zagadnienie było początkowo traktowane. Nasz punkt widzenia był w szczególności przedstawiony w deklaracjach uczynionych na komisji ogólnej konferencji w dniach 5. II. 1933 r. i 1. VI. 1934 r. Rząd polski wypowiedział również wyraźnie swą opinię wtedy, kiedy to zagadnienie stało się przedmiotem rokowań poza normalnymi organami konferencji. Kiedy ostatnio rokowania zakończyły się niepowodzeniem, wówczas uważano za wskazane szukać rozwiązania trudności, które powstały w procedurze przed Radą Ligi Narodów. Ponieważ rząd mój nie brał udziału ani w rokowaniach poza konferencją, ani w deklaracjach, które były wynikiem tych rokowań, nie można się dziwić, że w położeniu obecnym nie widzi potrzeby jakichkolwiek nowych uwag na ten temat.

Druga idea, która zwróciła moją uwagę w memoriale francuskim, dotyczy, jeśli ją dobrze rozumiem — rozpoczęcia studjów nad możliwością rozszerzenia systemu sankcyj międzynarodowych, przez stosowanie ich w przyszłości również w wypadku pogwałcenia lub wypowiedzenia traktatów. W tej sprawie ograniczę się do kilku uwag, natury zupełnie ogólnej. Nikt nie może zaprzeczyć, że niektóre istniejące postanowienia paktu niestety zbyt często nie były wykonywane, i że z tego powodu autorytet Ligi Narodów był pomniejszany. Czy można poważnie sądzić, że dalsze powiększenie liczby artykułów i paragrafów, zawierających coraz to nowe zobowiązania? Zresztą nie ulega wątpliwości, że zadanie Rady w tej dziedzinie musiało się ograniczyć wyłącznie do badań i studjów, gdyż wszelkie decyzje, rozszerzające zobowiązania wynikające z paktu, należą do kompetencji wszystkich członków Ligi Narodów.

Te uwagi spowodowane są szczerem pragnieniami mojego rządu, aby współpraca międzynarodowa, na której Polsce szczerze zależy i dla której Liga Narodów pozostaje mimo wszystko najbardziej pożytecznym narzędziem, — nadal mogła się rozwijać.

Jeśli chodzi o trzeci punkt, to znaczny o uwagi rządu francuskiego co do poglądów mających na celu zapewnienie i wzmocnienie bezpieczeństwa europejskiego, to zatrzymam się nad nim dłużej. Jak wiadomo, Polska była jednym z tych krajów, które najmniej zajmowały Radę zagadnieniami swego bezpieczeństwa. Nie należy jednak sądzić, iżby rząd polski i polska opinia publiczna poświęcały mniej niż inne kraje uwagi tej kwestji, albo iż Polska ma mniej niż jakiegokolwiek inne państwo prawo domagania się, aby jej bezpieczeństwo było zapewnione i szanowane. Jeśli poruszać te kwestje to dlatego, aby przypomnieć że jeszcze kilka lat temu atmosfera w której rozwijały się stosunki polityczne między państwami Europy wschodniej, była daleka od stanu zadawalającego. Muszę też stwierdzić, że w owym czasie kwestja bezpieczeństwa w tej części Europy była usuwana na drugi plan konferencji i układów międzynarodowych.

To też muszę stwierdzić z tem większym zadowoleniem, że stosunki polityczne w tym rejonie przeszły od tego czasu ewolucję niezmiernie pomyślną.

W r. 1932 rząd polski wspólnie z rządami Estonji, Finlandji i Łotwy zawarł z

rządem sowieckim układy stwarzające między Z.S.R.R. a jego północno-zachodnimi sąsiadami systemat pokoju nieagresji i stosunków dobrego sąsiedztwa.

Jeśli spojrzymy na zachodnią granicę Polski, to trzeba również stwierdzić korzystną ewolucję dla dwóch wielkich sąsiadów. Mianowicie na przełomie lat 1933 — 34, zostały ustanowione wspólnym wysiłkiem Niemiec i Polski zasady nieagresji i dobrego sąsiedztwa. Czy można się dziwić temu, że polska opinia publiczna była niezmiernie zdziwiona licznymi i alarmującymi nawoływaniami do zapewnienia pokoju na Wschodzie Europy, który rozstrzygnął się właśnie w chwili, gdy te dwa doniosłe akty przyczyniały się do stabilizacji stosunków między Polską a dwoma mocarstwami sąsiednimi. Nie będę ukrywać przed szanownymi kolegami, że ten fakt wzbudził poważne podejrzenie polskiej opinii publicznej.

Można wyrazić obawę, że nowy układ

naruszyłby lub rozwodniłby systemat nieagresji na wschodniej granicy Polski lub zagroziłby dobrym stosunkom z naszym zachodnim sąsiadem. Z punktu widzenia swej racji stanu, rząd polski uważa te dwa akty za podstawowe i najdonioślejsze.

Oto dlaczego rząd polski nie może przystąpić do studjowania jakichkolwiek nowych projektów, dopóki nie przekonano się, że te projekty nie pociągają za sobą żadnego poważnego niebezpieczeństwa nie tylko dla życiowego interesu Polski, lecz również dla pokoju w północno-wschodniej Europie.

Złożyłem moje najszczerze sprawozdanie Radzie z opinii mojego rządu na obecną sytuację, polityczną, ponieważ uważam, iż to było moim obowiązkiem z okazji nadzwyczajnej sesji Rady, która zbiera się oczywiście tylko dla spraw wyjątkowo ważnych.

PŁASZCZE 55.- CH. STADLER
gabardynowe impregnowane od zł. Lwów, Jajellońska 15. 55

Oświadczenia przedstawicieli innych państw

GENEWA, 16. 4. (PAT). Po min. Lavalu zabrał głos delegat brytyjski, min. Simon, oświadczając, że przyłącza się do poglądów Francji i Włoch w sprawie projektu rezolucji. Wyraził przytem nadzieję, że dyskusja wykaże, iż Rada Ligi gotowa jest projekt załatwić i wprowadzić w życie. Rezolucja nie zamyka żadnych dróg na przyszłość, przeciwnie wykaże ona, że Liga Narodów jest zjednoczona, aby bronić celów, dla których została powołana.

W dalszym ciągu dyskusji zabrał głos delegat Włoch, bar. Aloisi, który oświadczył, że projektowana rezolucja jest tylko powtórzeniem podstawowych zasad współpracy międzynarodowej, które stale kieruje się polityka rządu faszystowskiego. Rząd włoski zastrzegł się formalnie przeciw jednostronnemu postanowieniu Niemiec z 16. 3. i dlatego przyłącza się całkowicie do deklaracji

złożonej przez Francję i Anglię.

Następnie zabrał głos minister spraw zagran. J. Beck, poczem przemawiał w imieniu Czechosłowacji min. Benesz zaznaczając, że przyłącza się do oświadczenia 3 mocarstw i wyraża zgodę na projekt rezolucji.

Pod koniec posiedzenia przemawiał jeszcze delegat Hiszpanji, Madariaga, który zauważył, że zazwyczaj projekt rezolucji przedstawia się Radzie dopiero po przeprowadzeniu debaty. Tym razem stało się inaczej. W każdym razie powinno się członkom Rady, którzy to uczynić zechcą, dać sposobność złożenia poprawek, lub dodatków, do projektu rezolucji.

Na tem dzisiejszą debatę zakończono. Następane posiedzenie jutro o godzinie 10.30.

W IMIENIU FRANCJI, ANGLJI I WŁOCH przedstawia min. Laval Radzie Ligi rezolucję potępiającą Niemcy

GENEWA, 16. 4. (PAT). Dziś o godz. 16.30 pod przewodnictwem min. Tewfik Arasa zebrała się nadzwyczajna sesja Rady Ligi, celem rozpatrzenia skargi rządu francuskiego, wniesionej w sprawie decyzji rządu niemieckiego z dnia 16. 3., dotyczącej zbrojeń.

Pierwszy w dyskusji zabrał głos min. Laval oświadczając, że inicjatywa niemiecka musi być potępiona. Należy przewidzieć środki, aby uczynić w przyszłości pakt Ligi bardziej skutecznym w organizowaniu zbiorowego bezpieczeństwa. Rząd francuski zwraca się do Ligi Narodów z pełnym zaufaniem w jej bezstronność i jej wysoki autorytet. Wkońcu min. Laval zgłasza nast. projekt rezolucji w imieniu Francji, Anglii i Włoch:

„Rada zważywszy 1) że poszanowanie wszystkich zobowiązań traktatowych jest podstawową regułą życia międzynarodowego i pierwszym warunkiem utrzymania pokoju,

2) że jest istotną zasadą prawa międzynarodowego, iż żadne państwo nie może zwolnić się od zobowiązań traktatowych bez zgody innych kontrahentów,

3) że ogłoszenie ustawy wojskowej z dnia 16. 3. przez rząd niemiecki jest sprzeczne z temi zasadami,

4) że rząd ten nie mógł przez jed-

nostronny akt stworzyć dla siebie żadnego prawa,

5) że ta jednostronna akcja, wprowadzająca nowy czynnik zaburzenia do położenia międzynarodowego musi się przedstawiać jako groźba skierowana przeciw bezpieczeństwu europejskiemu,

6) że rządy: brytyjski, francuski, do których przyłączył się rząd włoski, przedstawiły rządowi niemieckiemu w dniu 3. 2. program ogólnego układu, mającego na podstawie swobodnych rokowań w sprawie organizacji bezpieczeństwa europejskiego doprowadzić do ogólnego ograniczenia zbrojeń w ramach równouprawnienia, oraz zabezpieczyć równocześnie aktywną współpracę Niemiec z Ligą Narodów,

7) że ten jednostronny akt Niemiec nie tylko nie daje się pogodzić z tym programem, ale że został ponadto dokonany w chwili, kiedy rokowania się toczyły, —

Rada oświadcza, że Niemcy uchybiły obowiązkowi poszanowania zobowiązań międzynarodowych, jakie ciąży na każdym członku instytucji międzynarodowej.

Rada potępia wszelkie jednostronne odrzucenie zobowiązań międzynarodowych.

Rada zaprasza rządy, które powzięły inicjatywę ustalenia programu z dnia

Eksplozja granatu w Rynku zraniła ciężko 11-l. chłopca

(—) W dniu wczorajszym o godz. 17-tej min. 25 rozległa się w Rynku głośna detonacja. Dopiero w jakiś czas po niej zdołano ustalić, iż pochodziła ona ze strychu kamienicy nr. 3. Złożone tam były rzeczy, pozostałe po śp. prof. Mostowiczu, a zapisane dozorczy kamienicy, niejakiemu N. Kowercę, zamieszkałemu na Zniesieniu. Gdy wczoraj Kowercę wraz z 11 - letnim swym synem, Mieczysławem, przybył na strych, aby zabrać te rzeczy, w chwili ich ładowania do worków

nastąpiła wśród silnej detonacji eksplozja granatu, leżącego na strychu prawdopodobnie jeszcze od czasów wojennych.

Odlamki granatu poraniły ciężko Mieczysława Kowercę, którego w groźnym stanie przewieziono do szpitala powszechnego. Ojciec jego z groźnej przygody wyszedł bez szwanku

Zebranie robotników budowlanych we Lwowie

(g) Wczoraj w wielkiej sali posejmowej w gmachu Skarbka odbyło się zebranie robotników budowlanych wszystkich kategorii, w którym wzięło udział ponad 800 osób. Zebraniem kierował prezes Lotysz. Sprawozdanie z delegacji w magistracie i w województwie składał p. Stoniowski, który podkreślił, że wynik konferencji uważać należy raczej za negatywny gdyż widoki na budowę we Lwowie gmachu P. K. O., Domu Żołnierza i Domu Zarządu Elektryczni i Tramwajów są nader problematyczne, względnie w dalekich projektach.

W rezultacie po gorącej dyskusji, w której zabierali głos robotnicy i r. Skalak, uchwalono jeszcze raz wysłać delegację do władz i domagać się rozpoczęcia robót budowlanych. Ponadto, biorąc pod uwagę nader tragiczne położenie bezrobotnych we Lwowie, zażądano świadczeń zasiłkowych, by i rodziny bezrobotnych w dzień Wielkanocy nie marły z głodu.

ZAKŁADY WODOCIĄGOWE MIASTA LWOWA

ogłaszają
Publiczny

Przetarg ofertowy

na budowę zbiornika wodociągowego we Lwowie. Termin wnoszenia ofert upływa 27 kwietnia 1935 r. Szczegóły przetargu ogłoszone w Dzienniku Rzecz perzadzeń Gminy m. Lwowa z dnia 18 kwietnia 1935 r.

14039

